

Ismoilbek G'asprali

«Turkiston sayohatlari»

t.me/e_kutubxona

1. BOG'CHASAROYDAN TOSHKENTGA SAYOHAT[1]

Gurjiston – Tiflis – Mirza Rizoxon

Turkiston taraflarni ziyorat qilish anchadan beri ko'nglimda edi. Qadim zamonlarda Baqtriya atalgan yerlarni – bugungi madaniyatning ilk o'chog'i o'sha Samarqand va Buxorolar yuksalgan davrlardanoq janubi-g'arbga Venagacha, shimoliy-g'arbga Moskvagacha qo'shin-qo'shin yoyilgan turk bahodirlarining ota yurtlarini ko'rmoq, dunyoning eng buyuk podshohlaridan, jahongirlaridan Temur shohning vatani bo'lgan qit'ani sayru tomosha etmoq tengsiz ma'naviy lazzat-ku axir. Istang, tarixiy jihatdan, istang – etnografik tomondan Turkistonning har bir qarich yerida necha-necha yodgorligu hayratli obidalarni uchratish mumkin. Turon va Eron, turk va fors ustalarining mushtarak hunari va san'atining samarasi o'laroq tiklangan masjidlaru madrasalarni, tarbiyagohlarni ko'rish, o'tmishni bugunga va bu kunlarni moziyga qiyoslash, ovrupocha madaniyatni maishat ta'siridan ozoda, o'z hollaricha qolgan musulmon qarindoshlar ila diydorlashish men uchun katta ibrat va tushuncha berajagi har doim fikrimda edi.

Shu yilning fevral, ya'ni cho'pur oyida nuroniy amir Abdulahad[2] hazratlarining Bog'chasaroyga tashrif buyurib, men ojizlariga lutfan ko'rsatganlari iltifoti shohonalari necha yillardan beri ko'ngilda kuyub-kullanib turgan otashni ochiq olovlantirib yubordi va bir oz tadorikdan so'ngra, 10 mayda Bog'chasaroydan chiqib, Turkistonga yo'l tutdim.

Sevastopoldan Botumiga hech qiynalmasdan o'tib oldim. Ikkinchi Aleksandr nomidagi pochta kemasi g'oyatda ulkan va muhtasham ekan. Havo ochiq va rohatbaxsh, dengiz kechalari esa bag'oyat laziz edi. Qirq olti soatlik dengiz yo'li hash-pash deguncha ortda qoldi.

Yozning shiddatli issiqlari boshlanmasdan turib borib-qaytsam deya niyat qilganim uchun hech yerda to'xtamaslikka qaror bergandim, ammo